

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Urtos/6/2020
Identifikačné číslo spisu:	3018200162
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:3018200162.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti odsúdenému X. J. v konaní o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody na neverejnom zasadnutí konanom 25. novembra 2020 v Bratislave o sťažnosti prokurátorky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 24. septembra 2020, sp. zn. 2Ntc/9/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 24. septembra 2020, sp. zn. 2Ntc/9/2018, s a z r u š u j e a Krajskému súdu v Trenčíne s a u k l a d á, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 24. septembra 2020, sp. zn. 2Ntc/9/2018, rozhodol tak, že podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) a § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona podmiennečne prepustil odsúdeného na slobodu z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 13. decembra 2018, sp. zn. 2Ntc/9/2018, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2019, sp. zn. 2Urto/2/2019. Zároveň odsúdenému podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu na päť rokov a nariadil probačný dohľad nad odsúdeným na tri roky. Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona mu uložil počas určenej skúšobnej doby obmedzenie podľa § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, povinnosť spočívajúcu v príkaze podľa § 51 ods. 4 písm. j) Trestného zákona podrobiť sa psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve a povinnosť spočívajúcu v príkaze podľa § 51 ods. 4 písm. k) Trestného zákona zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 24. septembra 2020, sp. zn. 2Ntc/9/2018, podala prokurátorka Krajskej prokuratúry Trenčín (ďalej len „prokurátorka“) sťažnosť, ktorú písomne odôvodnila tým, že zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody

boli splnené iba formálne. Resocializačná prognóza je podľa hodnotenia rizika sociálneho zlyhania menej priaznivá, a to z dôvodu spáchania zločinu, keďže sa odsúdený opakovane dopúšťal trestnej činnosti, pričom predmetný trestný čin bol spáchaný pod vplyvom alkoholu. Rovnako poukázala aj na trestnú minulosť odsúdeného, nakoľko z registra trestov vyplýva, že bol doposiaľ trikrát súdne trestaný. Navyše v pedagogickej dokumentácii je v súčasnosti evidované voči odsúdenému ďalšie trestné stíhanie. Poukázala tiež na závery hodnotenia odsúdeného z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody, z ktorého vyplýva, že s poukazom na menej priaznivú resocializačnú prognózu odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie. Z uvedeného dôvodu, aj napriek splneniu zákonnej podmienky vykonania časti trestu, nie je podľa prokurátorky možné posúdiť úplné dovŕšenie nápravy odsúdeného, a teda aj riziko možného zlyhania odsúdeného v prípade, ak by jeho správanie nebolo pod neustálym dohľadom usmerňované. V tejto súvislosti uviedla, že od doby nástupu na výkon trestu odňatia slobody na územie Slovenskej republiky (23. októbra 2019) bol len jedenkrát disciplinárne odmenený (18. júna 2020 pochvalou). Vzhľadom na dĺžku výkonu trestu odňatia slobody (takmer jeden rok) ide podľa prokurátorky o relatívne nízky počet disciplinárnych odmien.

Prokurátorka tiež poukázala na skutočnosť, že odsúdený vykonal časť trestu na území Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej len „Spojené kráľovstvo“), pričom pri posudzovaní splnenia materiálnych podmienok pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je podľa nej potrebné skúmať celú dobu výkonu trestu odňatia slobody. Krajský súd pritom nemal k dispozícii žiadnu správu od príslušných orgánov Spojeného kráľovstva o správaní sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v Spojenom kráľovstve. Hodnotenie osoby odsúdeného len počas výkonu trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky nepovažuje pre tento účel postačujúce. Odsúdený doposiaľ vykonal na území Slovenskej republiky trest odňatia slobody v dĺžke necelého jedného roka, pričom predpokladaný koniec trestu je až 7. apríla 2023. S poukazom na uvedené skutočnosti považuje prokurátorka napadnuté uznesenie za predčasné, preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku napadnuté uznesenie a uložil krajskému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

K sťažnosti prokurátorky sa podaním z 22. októbra 2020 vyjadril odsúdený s tým, že sa plne stotožňuje s napadnutým uznesením a súčasne považuje sťažnosť prokurátorky za účelovú a právne irelevantnú, nakoľko jej námietky vznesené na pojednávaní boli zo strany súdu ako aj jeho osoby jednoznačne argumentačne vyvrátené. Takisto nesúhlasil s námietkou ohľadom toho, že súd nemal k dispozícii žiadnu správu o jeho výkone trestu v Spojenom kráľovstve od príslušných orgánov Spojeného kráľovstva, keďže prokurátorka takúto námietku nevzniesla v prvostupňovom konaní, a teda vznášať túto námietku v odvolacom konaní je podľa neho právne irelevantné. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby súd sťažnosť prokurátorky zamietol a tým potvrdil napadnuté uznesenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd nadriadený preskúmal na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenej osoby v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť prokurátorky je dôvodná.

Podľa § 18 ods. 1 zákon č. 549/2011 Z. z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je teda okrem uplynutia zákonom ustanovenej doby výkonu trestu (formálna podmienka podmieneného prepustenia, ktorá u

odsúdeného bola naplnená) aj to, že odsúdený počas výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti bude viesť riadny život (materiálna podmienka podmieneného prepustenia).

Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, včítane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu, ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť, či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že formálna podmienka podmieneného prepustenia (výkon dvoch tretín uloženého trestu odňatia slobody) bola ku dňu rozhodovania krajského súdu o žiadosti odsúdeného splnená. Vo vzťahu k zisteniu splnenia materiálnej podmienky podmieneného prepustenia vykonal krajský súd na verejnom zasadnutí dokazovanie prečítaním hodnotenia odsúdeného z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, odpisu z registra trestov odsúdeného, skráteného výpisu klienta, hodnotenia rizika sociálneho zlyhania a podstatného obsahu spisového materiálu. Krajský súd však opomenul reflektovať skutočnosť, že odsúdený sa od 7. apríla 2015 do 1. septembra 2015 nachádzal vo výkone väzby v Spojenom kráľovstve a od 1. septembra 2015 do 23. októbra 2019 vykonával trest odňatia slobody v Spojenom kráľovstve. Do ústavu na výkon trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky bol dodaný 23. októbra 2019 o 15.08 hod, teda jedenásť mesiacov a jeden deň pred rozhodovaním o jeho podmienenom prepustení.

Z uvedeného je zrejmé, že na to, aby mohol krajský súd jednoznačne posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu splnil všetky podmienky uvedené v § 66 ods. 1 Trestného zákona, je nevyhnutné, aby si vyžiadal aj hodnotenie osoby odsúdeného z ústavov na výkon trestu odňatia slobody v Spojenom kráľovstve (pričom v zaslanom hodnotení odsúdeného z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou sa hodnotenie odsúdeného zo Spojeného kráľovstva nespomína, ani netvorí jeho prílohu a na verejnom zasadnutí nebolo oboznámené), keďže práve tam odsúdený vykonal spolu štyri roky a šesť mesiacov z celkového uloženého trestu odňatia slobody vo výmere osem rokov (na rozdiel od ÚVTOS v Slovenskej republike, kde vykonal ku dňu rozhodovania krajského súdu jedenásť mesiacov a jeden deň z uloženého trestu). Len z hodnotenia osoby odsúdeného počas niekoľkých mesiacov výkonu trestu na území Slovenskej republiky nemožno konštatovať splnenie materiálnej podmienky podmieneného prepustenia, uvedenej v § 66 ods. 1 Trestného zákona.

Z uvedeného dôvodu sa rozhodnutie krajského súdu javí minimálne predčasné a až po doplnení dokazovania oboznámením aj týchto listín bude môcť krajský súd, prihliadajúc pri rozhodovaní aj na judikatúru (R 37/1973), vysloviť, či plnením svojich povinností vo výkone trestu a svojím správaním odsúdený skutočne preukázal polepšenie a či možno od neho v budúcnosti očakávať vedenie riadneho života. V súvislosti s uvedeným možno ešte dodať, že ustanovenie § 66 ods. 2 Trestného zákona sleduje to, aby dosiahnutý stupeň nápravy bol posudzovaný nielen podľa správania sa odsúdeného a jeho pomeru k práci vo výkone trestu, ale tiež s ohľadom na to, či sa zbavil všetkých záporných vlastností a sklonov, ktoré viedli k trestnému činu, pre ktorý bol odsúdený, a či sa podmienkam a požiadavkám výkonu trestu neprispôbil len formálne.

Pokiaľ odsúdený vo vyjadrení k sťažnosti prokurátorky uviedol, že podľa jeho názoru nie je možné prihliadať na jeho predchádzajúce odsúdenie, pretože toto bolo zahľadené, najvyšší súd poukazuje na to, že zahľadenie odsúdenia alebo zákonná fikcia, že sa na páchatel'a hľadá, ako by nebol odsúdený, nebráni súdu, aby pri hodnotení osoby páchatel'a prizeral na skutočnosť, že páchatel' v minulosti spáchal trestný čin, a z tejto skutočnosti vyvodil príslušné závery, pokiaľ ide o sklony páchatel'a k trestnej činnosti, možnosť jeho nápravy a pod. (R 6/1975). Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona je potrebné skúmať aj

pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení (pozri uznesenie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 5/2017-II).

Vychádzajúc z uvedených skutočností najvyšší súd konštatuje, že u odsúdeného sú síce naplnené formálne podmienky podmieneného prepustenia, nakoľko došlo v jeho prípade k výkonu dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody, avšak k úplnosti splnenia materiálnych podmienok na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je potrebné doplniť dokazovanie. Z uvedeného dôvodu nadriadený súd zrušil napadnuté uznesenie a uložil krajskému súdu znovu vo veci konať a rozhodnúť.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.